

Nový domov

Leslie Connorová

bambóok

bamb**oo**k

Nový domov

Leslie Connorová

*Pro Jan & Elly
a Sandi & Nancy
Mám Vás moc ráda*

Všechno ve tvaru krabice

„*Zládněš to.* Jsi silná.“

To byla mámina mantra. (Teda jedna z nich.) Dala bych cokoli, kdybych ji mohla slyšet znovu, jejím hlasem, tady a teď. Ale to se nestane. Mohla jsem na ta slova jen myslet. Což není ono.

Lydie Bratches-Kempová, nemůžeš se kvůli ní cítit osamělá... ne teď... nemůžeš cítit vůbec nic... zažeň to pryč.

Připoutala jsem se na sedadle spolujezdce auta, které připomínalo krabici. Auto tety Brat. Vtipné. Auto ve tvaru krabice, krabice na mém klíně a za oknem malý dům připomínající krabici, který jsem opouštěla. Nikdy jsme nedokázaly přesně pojmenovat barvu obložení. Nebyla dost bílá na to, aby byla bílá, ani dost žlutá, aby byla krémová. Ani šedivé skvrny, které se skvěly na průčelí, se nedaly pojmenovat, i když jsme se o to s mámou kdysi pokoušely.

„Podívej, mění barvu,“ řekla. „Asi se nudí! Co myslíš, jaká to je, Lydie? Šedá jako holubičí peří? Že by měl náš dům šedý zákal?“

Tenký hliníkový pruh, který rámoval okna, v tu chvíli zachycoval matné namodralé světlo dopadající na něj odněkud ze zimní oblohy. Vnější podoba domu se vůbec nepodobala jeho vnitřnímu zařízení. Dva roky po babiččině smrti strávila máma tím, že si dům „přizpůsobovala svému obrazu“, jak tomu říkala. Na okenní parapety vyrobila pomocí lepicí pistole malé mozaikové oltáře ročních období z kamenů. Na babiččiny opotřebované tapety namalovala obrazy měsíce a zdi kolem zárubní a vypínačů jsme popsaly texty písní a básněmi. Máma tomu říkala naše „veselá odplata za zločin“.

Milovaly jsme babičku tak, jak nejkomplicovanějšího člena rodiny milovat lze. Ale ona z toho domu vytvořila past. Není divu, že máma chtěla, abychom se v něm po babiččině odchodu cítily uvolněně.

Teď byla pryč i máma. Možná se zdá, že to není možné, ale byla jsem na to připravená – jak se jen připravit dá. Když přišla řeč na smrt, máma měla pestrou škálu chování, od bláznivého přes věčné, žertovné a neuctivé až po – jak jsem si vždycky myslela – odpouštějící. Některým lidem byla její přímocárnost nepřijemná. Ale já jsem s ní vyrostla.

Mluvily jsme o dni, kdy ze mě bude „naprostý sirotek“. Mluvily jsme i o tetě Brat. Byla to moje jediná příbuzná. Že jednou s ní budu bydlet. A ten den nastal; shodou okolností to bylo na Silvestra.

Obemkla jsem rukama krabici na svém klíně. Dveře na straně řidiče se otevřely a já sledovala, jak tetička nastupuje do auta. Látku své dlouhé rozevláté sukně shrnula dovnitř s sebou. Zabouchla dveře před poryvem rochesterického zimního vánku.

V posledních dnech jsem tetu pozorovala. Byla vysoká a i v malých místnostech domku dokázala dělat dlouhé kroky. Slyšela jsem, jak jí šustí sukně. Když se natahovala, aby vyprázdnila kuchyňské skříňky, máchala rukama, skoro jako by předváděla sólovou mexickou vlnu. Zdálo se mi to povědomé, i když nás předtím navštívila jen párkrát.

Babička a teta Brat si nikdy nerozuměly. Máma vždycky říkala, že touží vídat svou starší sestru častěji. Zůstaly si blízké alespoň po telefonu. I když v posledních letech už méně. Po babiččině smrti jsem si myslela, že nás teta Brat bude navštěvovat. Možná dokonce často. Ale pak jsem zaslechla, jak máma tetě do telefonu lže. Jsme v pohodě. (Nebyly). Se zdravím je všechno v pohodě. (Nebylo.)

„Máš svou práci a jsi v jednom kole, Brat,“ říkala máma. „Dám ti vědět, až to s tím mým příšerným srdcem začne jít z kopce.“

V posledních dnech mi bylo tety líto. Nebyla na mámin odchod tak dobře připravená jako já. Plakala jsem. Hodně. Ale jestli je smrt jako pes – a máma říkala, že je –, tetu Brat pokousal fakt ošklivě. Nejednou se při vyklízení domku sesypala a rozplakala se.

„Omlouvám se,“ řekla, když se přede mnou zhroutila. „Jen si přeju, abych bývala věděla, že to Holly nezvládá. Kéž by mi zavolala. Přijela bych.“

Teď se uvelebila na sedadle řidiče a zapnula si pás. Otočila klíčkem v zapalování a usmála se na mě – přesně stejným úsměvem jako máma – a auto nastartovalo. Odhrnula si šedivé vlasy ostříhané rovně jako sláma na koštěti, které jí splývaly k ramenům.

„Jsi připoutaná, Lydie?“

„Ano,“ odpověděla jsem.

„Výborně,“ řekla. „Aspoň nesněží.“ Zkontrolovala zrcátka a pustila topení. Vyrazily jsme pryč od malého domku nepojmenovatelné barvy, pryč od mého domova, kde jsem žila posledních sedm let. Teď byl na prodej. Teta Brat plánovala použít peníze na zaplacení posledních účtů z Rochesteru. Doufala, že zbudou i nějaké úspory pro mě na vysokou.

„Neboj se,“ řekla teta Brat. Vyjela na dálnici. „Nejsi v pasti. Slibuju, že na tebe celou cestu nepromluví.“

„Já na tebe taky ne,“ řekla jsem. Usmály jsme se.

„Je to ale dlouhá cesta. Možná budeme chtít pár věcí probrat.“ Na vteřinu odvrátila pohled od silnice, aby se podívala na mě. „Můžeš se mě zeptat na cokoli. Doufám, že to víš.“

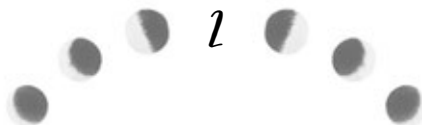
„Díky,“ řekla jsem. Ale nemohla jsem jí nabídnout totéž. Objala jsem krabici, kterou jsem držela na klíně. Nejspíš jsem si trochu povzdechla.

„Vážně to chceš držet? Vzadu je ještě dost místa,“ zajímala se teta.

„To je v pohodě,“ odvětila jsem. Bylo mi jasné, že to vypadá jako zvláštní rozhodnutí. Krabice nebyla těžká, ale byla docela vysoká a sahala mi až k hrudníku.

Ohlédla jsem se přes rameno do zadní části auta. Věděla jsem, co tam je: dva kufry s oblečením (ani jeden nebyl moc velký), jedna krabice s knihami a velmi stylová dřevěná truhla s výtvarnými potřebami.

Lehce jsem zabubnovala prsty na krabici, kterou jsem držela. Tahle byla plná, no, krámů z papíru. Nejdůležitější z nich byl tlustý štos koláží: bohyně.

Bohyně třetího srdce

Bohyně jsme s mámou vyráběly posledních pár let. Začalo to starými černobílými fotografiemi v ošoupaném fotoalbu. Na deskách mělo zlatým písmem napsáno: „Wassermanův ateliér, Cleveland, Ohio. 1946.“ Lze jen hádat, jak se album dostalo z Clevelandu na bleší trh v Rochesteru, kde jsme ho našly.

Byla to mámina zásluha: vyhrabala album z kufru plného „papírových pokladů z minulosti“, jak to nazvala. Prodavačka přinesla zahradní křeslo, aby si máma mohla sednout, zatímco listovala fotografiemi, – a nejen proto, že chtěla svých 12 dolarů a 50 centů, které máma nakonec zaplatila. Ne, ta prodavačka se nebála všimnout si osoby, která si k jejímu stánku dotlačila vozík s kyslíkem. (Divili byste se, jak často nás lidé ignorovali a dívali se jinam.)

Na všech Wassermanových fotografiích byly ženy. Nevěsty i debutantky, ženy opalující se v plavkách nebo zahradnice. Některé obrázky byly portréty s hlavou a rameny, jiné zachycovaly ženy

stojící v plné výšce nebo ležící na letním trávniku. Všechny tupě zíraly.

„Podívej se na ně, Lydie,“ řekla máma. Přejela prsty po krajích tlustých pevných listů.

Pokrčila jsem rameny. „Jsou docela nudné,“ poznamenala jsem nevzrušeně.

„Hm, působí strnule, jak jsou usedlé a poslušné. Fuj!“ S ďábelským úšklebkem dodala: „Myslím, že si je musíme vzít domů a dát jim prostor, aby našly samy sebe.“

Usmlouvala cenu na polovinu a byly naše.

O pár dní později jsem ji našla s jedním z portrétů. Byla to nevěsta s kyticí, ale máma na vršek květin nalepila srdce. Nebylo to žádné valentýnské srdce – vystříhla ilustraci ze staré knihy o anatomii; srdce mělo komory, chlopně a aortu. Máma namalovala červené a modré čáry vedoucí od srdce k malým dvířkům, která udělala nevěstě na hrudi.

„Mami, co to je?“ zeptala jsem se. Seděla, prohlížela si svůj výtvor a vůbec jí nevadilo, že štětec zanechával na obrázku kapky.

„Hmm... Budu jí říkat Bohyně třetího srdce.“

Cítila jsem, jak se mé vlastní srdce sevřelo. Vždycky jsme si přály jen to, aby máma mohla podstoupit transplantaci srdce, kterou potřebovala. Ale když ji potřetí odmítli, sama se vyřadila ze seznamu čekatelů.

„Všechno je v pořádku,“ řekla. „Tímhle způsobem přeju tomu třetímu srdci, aby se mu dařilo, ať už se beze mě vydá kamkoli. Tady,“ řekla a podala mi štětec. „Trénuj pozitivní myšlení, Lydie.“ Pak na paletu vymáčkala čerstvou barvu – švestkově fialovou.

Bohyně třetího srdce byla první z mnoha bohyň a všechny zaujímaly první příčku na seznamu věcí, které jsem si chtěla vzít s sebou. Přesněji řečeno, byly na stejné úrovni s máminým vytahaným svetrem v barvě zelené mořské pěny. Ten ale nebylo nutné balit, protože jsem ho nosila každý den na sobě. Uvnitř. Venku. Do postele. Byla jako moje druhá kůže. Teta Brat mě nechala sbalit si o samotě, a to se mi líbilo. Většinou mi bylo jasné, co tam nechám a co si vezmu. Pokud jde o bohyně, věděla jsem, že je potřebuju. Ale taky jsem si je potřebovala nechat jen pro sebe.

Mezi věcmi a papíry se nacházela i přání k svátku a narozeninám od mého otce, který byl naprosto mimo náš svět. (Když jsme o něm mluvily, říkaly jsme mu Kemp.) Nejspíš jsem ta přáníčka vůbec nepotřebovala – sentimenty koupené v obchodě za pár drobných, z nichž většinu jsem nikdy neotevřela. Uvnitř těch pár, která otevřená byla, se ještě skrývala hotovost. Tohle dělal: poslal přání a peníze. Peníze, u nichž jsem nikdy necítila, že bych je dokázala utratit. Jestli jsem si o něm jako malá něco namlouvala, teď už ne. Byl pryč, žil nedaleko Rochesteru. (Viděla jsem jeho zpáteční adresu.) Ale dlouho jsem ho neviděla a nepovažovala jsem ho za rodinu. Takže když máma zemřela, nebyla jsem ničí dcera.

Když jsme šly s tetou Brat zařídit na poštu přesměrování zásiłek, napsala do formuláře mámino jméno. Pak se odvrátila od přepážky. „Radši vyplníme formulář i pro tebe, Lydie.“ Okamžitě jsem si vzpomněla na ta přání.

„Nikdy jsem žádnou poštu nedostávala,“ řekla jsem. Ulevilo se mi. *Už žádná přání. Hotovo!*

Ale co ta sbírka přání, která už jsem dostala? Byly to poslední položky v mé „nerozhodnuté“ hromádce, když jsem se balila.

Teta Brat v tu chvíli nakoukla do pokoje a řekla: „Jestli si něčím nejsi jistá, tak si to vezmi s sebou. Vždycky se toho můžeš *zbavit* později.“ *Zbavit se*. Dobré slovo.

Když jsme finišovaly, rychle jsem přání zabalila raději do dvou sáčků – hlavou se mi u toho honily dvě myšlenky. Zaprvé, chci mít přání uložená pohromadě. Zadruhé, ať se nedotýkají mých dobrých věcí. Pak mě napadlo: *Ať neznečistí bohyně*.

Auto připomínající krabici hučelo po dálnici. Nejsm si jistá, kdy a kde jsem odpadla. Jako poslední jsem slyšela, když teta Brat něco říkala o Berkshireských horách a taky že nechytá rádio. Usnula jsem předkloněná s pravou tvář a uchem na vršku krabice.

Probudila jsem se naprosto zmatená, přinutila jsem se otevřít oči, snažila jsem se zaostřit na matčinu tvář a přitom jsem cítila jemný dotyk její ruky na rameni...

Počkat... ty nejsi máma...

„Ach, teto Brat,“ řekla jsem.

„Omlouvám se, že tě budím,“ řekla. „Potřebuju kafe. Chceš něco? Hranolky? Odskočit si?“

„Ne. Nechci, díky,“ opáčila jsem. „Počkám tady.“ Rukávem svetrů jsem si otřela sliny z tváře.

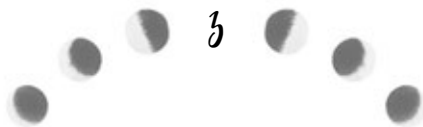
Lydie... nejspíš teď vypadáš jako kobliha, ze které vytekla náplň ...

Po zbytek cesty jsem zůstala vzhůru, ale chvíli jsem spánek předstírala. Když jsme přejely do Connecticutu, teta Brat sjela z dálnice a najela na dlouhou silnici, která se zužovala do venkovských kopců.

„Už jsme skoro tam,“ pronesla. „Brzy budeme v Chelmsfordu.“

Pozorovala jsem kilometry lesů a luk. Začal padat čerstvý sníh – takový, který vytváří velké vločky, a ty se pak snášejí dolů tak pomalu, že si můžete jednu vybrat a sledovat její cestu k zemi.

No, pomyslela jsem si, alespoň je tu hezky.

Na vrchol

Kopeček byl pro naše hranaté auto výzvou. Slyšela jsem a cítila, jak tetě Brat pod koly ujíždí štěrk. Ale když jsme dojely na hřeben, rozprostřela se před námi rovina, která musela mít mnoho akřů. Pastvina se střídala s loukou a louka s lesem. Všechno pokrývala tenká vrstva mokrého sněhu. V oknech statku zářilo světlo. Tehdy jsem poprvé uviděla farmu Pinnacle Hill.

Jako bych se ocitla uvnitř obrazu, pomyslela jsem si. Pak jsem pocítila bodnutí v hrudi. Mámě by se to moc líbilo. Byla venkovský typ, ale kvůli svému zdraví musela žít blízko města.

Teta Brat mi vyprávěla, jak se svou ženou Eileen přišla žít na farmu, která patřila velmi starému muži s neobvyklým jménem. Byla to jedna z věcí, které jsme během pěti a půl hodiny jízdy autem probraly.

„Byla to šťastná náhoda,“ řekla. „Výhodná dohoda s dobrým načasováním. Elloroy potřeboval někoho, kdo by za ním chodil, vařil mu

večeři a každý večer chvíli zůstal. Tak jsme za ním začaly chodit. Mezitím jsme s Eileen hledaly bydlení, odkud bych to měla blízko na univerzitu. Eileen chtěla stodoly a hezký kus půdy pro...“ Teta Brat se zarazila. Zavrtěla hlavou. „No, tehdy měla nějaký projekt, ale teď pracuje v místním obchodě s krmivem. Elloroy měl pocit, že má víc místa, než kolik ho svým ‚vychrtlým já‘ dokáže zaplnit.“ Teta Brat se vřele usmála, když napodobila starého muže. „Tak jsme navrhly, že se k němu nastěhujeme. Nabídly jsme se, že budeme kupovat jídlo pro nás tři. Uvaříme, postaráme se o domácnost a budeme platit nájem. Souhlasil se vším, kromě nájmu, drahoušek stará.“ Zabubnovala prsty v rukavicích na volant, několikrát pokývala hlavou dopředu a dozadu. „A tak jsme se tam ve třech dobře zabydleli.“

Ze tří se stanou čtyři...

„Teď už bychom Elloroye nikdy neopustily,“ dodala. „Milujeme ho. Už je to pár let. Řekla bych, že to funguje.“

Přikývla jsem. Jak tam zapadnu já? Jaká bude moje role? Možná budu ta „mladá a silná“? Chystala jsem se najít způsob, jak být užitečná.

Když jsme zastavily před domem, ze dveří vyklopýtala žena a sešla z verandy, aby nás přivítala. Rukama si prohrábla krátkou kštici hnědých vlasů. Podívala jsem se na tetu Brat.

„To je tvoje Eileen?“ zeptala jsem se.

„Ano. Moje Eileen,“ přisvědčila. Něha v jejích očích vypovídala o lásce. V nitru se mi usídlil malý uzlíček tepla.

Teta Brat odemkla dveře od auta. Unavené z cesty jsme vystoupily ven. Otočila jsem se a na chvíli položila krabici na sedadlo. (Celou cestu jsem ji měla na klíně.)

Eileen zářila. Slyšely jsme o ní – já i máma –, ale nikdy jsme se s ní nesetkaly. Věděla jsem, že to mámu mrzí. Když jsme vystoupily z auta, vyměnily si teta Brat a Eileen úsměv, v němž bylo vidět, že se vidí rády.

„Zvládly jsme to!“ zvolala teta Brat. Protáhla si záda. „Eileen, pozdrav se s Lydií.“ Představila mě. Přinutila jsem se na Eileen usmát a všimla jsem si velkého hubeného psa, který jí špičatým čumákem neustále narážel do zadku. Byl to závodní pes – chrt – a poskakoval kolem auta tak, že mi připomínal koníka z poučového kolotoče, který se uvolnil z tyče. Nebyla jsem na psy zvyklá. Ale tenhle vypadal v pohodě – možná dokonce mile. Vrtěl se, třásl a nakláněl úzkou hlavu. Brat vzala láskyplně psí hlavu do dlaní. „Ahoj, Soonie! Tak kdo je tu hodná holka?“

Zdálo se, že je bezpečné odtrhnout oči od psa, a tak jsem se zaměřila na Eileen. Taky si mě prohlížela, s pozvednutým obočím a úsměvem, který se jí zařezával do dvou kulatých tváří. „Takže Lydie Bratches-Kempová, že?“ (Zdůraznila tu část s Bratches.) „Teď budu bydlet s Velkou Brat a Malou Brat, že? Ha-háá!“ Pak ke mně přistoupila, objala mě kolem ramen na dost dlouho, aby řekla: „To s tvou mámou mě mrzí. Opravdu.“ Než mě pustila, stiskla mě.

„Děkuju,“ řekla jsem. „Jsmo v pohodě.“ Znělo to divně. Věděla jsem to. Ale byla jsem prostě zvyklá navzdory mámině nemoci říkat lidem o mámě a o sobě, že *jsme* v pořádku nebo že všechno *zvládáme*. Její smrt byla stále čerstvá. Ještě jsem se necítila připravená přestat být součástí týmu.

Teta Brat přikývla, skoro jako by potvrzovala mou myšlenku. Napadlo mě, *jestli mi bude umět číst myšlenky*.

„No,“ pronesla Eileen, „asi to víš, ale já jsem Eileen! Říkají mi Eileen a taky se trochu nakláním!“ zatrylkovala a trochu se naklonila na stranu a poskočila na jedné noze.

Teta Brat si jednou rukou zakryla ústa, jako by se cítila trapně a zároveň pobaveně. „No tak, Eileen, nech toho...“

Usmála jsem se. Ale skutečně jsem byla překvapená. Zírala jsem na Eileen, protože opravdu nestála rovně, ale *vážně* se nakláněla.

„Kdysi jsem měla nehodu na motorce,“ vysvětlila. „Roztržitěná stehenní kost. Od té doby mám jednu nohu kratší než druhou. Nedomůžu stát rovně.“ Zkusila to, aby ukázala, že má pravdu. „Takže *se nakláním!* Ha-háá! Přišla jsem kvůli tomu o místo tanečnice u New York City Rockettes.“ Zahákla si palce do olivově zelené kombinězy a začala vykopávat nohama na jednu a pak druhou stranu.

„Ta část s tanečnicemi Rockettes je vtip, Lydie,“ vysvětlila teta Brat.

„Aha,“ řekla jsem. „Dobrá.“

„Ale tančím ráda,“ namítla Eileen. Zatočila se – docela ladně.

Než mohlo dojít k dalším pokusům o vysoké taneční kopy, vyšel ven na sněhový poprašek někdo další. Nejjednodušší by bylo říct, že to byl ten nejstarší muž, jakého jsem kdy viděla. Přesto se po schodech pohyboval ladně a jen lehce se přidržoval zábradlí. Tohle musí být ten muž, kterému to tu patří. Jak že se jmenuje? Teta Brat to zmínila minimálně jednou. Bylo to neobvyklé...

Než mě teta Brat stihla představit, muž promluvil. „Lydie Bratches-Kempová.“ Mluvil pomalým hlasem a znělo to, jako by měl v jedné tváři schovaných několik cvrnkačích kuliček. „Těší mě, že tě poznávám, mládí a půvabe,“ řekl. Vykročila jsem vpřed, abych mu podala ruku.

Měřil na výšku stejně jako dveře, kterými přišel, navzdory tomu, že byl zhruba od půlky hrudníku nakloněný dopředu, což ho jistě stálo několik centimetrů výšky. Na nose mu jen tak tak držely super silné brýle, které mu neskutečně zvětšovaly oči. Pleť měl snědou a celou pihovatou. Jeho bílé vlasy působily, jako by mu na hlavě přistály podobně jako lehký sníh na zem kolem nás. *Má poprašek vlasů*, pomyslela jsem si.

Natáhl ke mně ruku, dlouhou a plochou jako pádlo od kánoe. Obemkla jsem ji. Jeho kůže byla měkká, těsně pod ní jsem cítila kosti a žíly.

Podíval se na mě přes brýle tlusté jako popelníky. „Nevšímej si mých broučích očí,“ řekl mi. (Další čtenář myšlenek? Tak to jsem v maléru.) „Hlavně že vůbec fungují, když jsem tak starý. Je mi devadesát...“ Odmlčel se, aby mohl přemýšlet, čelist mu povolila a lehce se zachvěla. „Devadesát... *něco*,“ řekl. Jednou rukou mávl ve vzduchu. „Eh, někdy to vím, někdy ne. Ale aspoň už jsem *skoro tam*,“ dodal.

„Skoro kde?“ zeptala jsem se. Jsem si docela jistá, že jsem slyšela tetu Brat zasténat, jako by se bála toho, co bude následovat.

„V rakvi!“ řekl. „Jsem už *skoro* v rakvi. Už se nemůžu dočkat.“

„Elloroyi!“ Teta Brat zružověla. Podívala se na mě. „To říká pořád.“ Zřejmě chtěla, abych to věděla.

„No, ha-háá!“ řekla Eileen. Zavrtěla se.

Zamrkala jsem. Věděla jsem, o co jde. Máma to zmínila víc než jednou: „Zjistíš, že některé lidi uvádí smrt do rozpaků, Lydie. Obzvlášť pokud jde o mrtvou matku.“

Teď, když jsem jednu takovou měla, jsem to začínala chápat. Pokud šlo o toho prastarého muže, který stál přede mnou, možná